ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับหนังสือเรียนศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

นายไพโรจน์ พวงมณี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2540 ISBN 974-637-685-3 ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

1 2 34.5. 2548

OPINIONS OF ART EDUCATION TEACHERS CONCERNING ART EDUCATION TEXTBOOKS IN THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS

Mr. Pairoj Phoungmanee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education in Art Education

Department of Art Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-637-685-3

กวามกิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับหนังสือเรียนศิลปศึกษาระดับ หัวข้อวิทยานิพนธ์

มัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

กรุงเทพมหานคร

โดย

นายใพโรจน์ พวงมณี

ภาควิชา

ศิลปศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ คร.เกษร ธิตะจารี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย (ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุติวงศ์)

คณะกรรมการสคบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

(รองศาสตราจารย์ คร.เกษร ธิตะจารี)

กรรมการ

(อาจารย์ คร.สันติ คุณประเสริฐ)

พระพัตับอยู่เบบหนัดต่อวิทยาที่พนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

ไพโรจน์ พวงมณี : ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับหนังสือเรียนศิลปศึกษาระดับมัธยม ศึกษาตอนด้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร (OPINIONS OF ART EDUCATION TEACHERS CONCERNING ART EDUCATION TEXTBOOKS IN THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. เกษร ธิตะจารี, 217 หน้า. ISBN 974-637-685-3.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับหนังสือเรียน ศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนด้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ดังต่อไปนี้ ศึกษาในด้านความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาศิลปศึกษา ด้านเนื้อหา ด้าน กิจกรรม ด้านภาพประกอบ ด้านภาษาและการเขียน ด้านการออกแบบจัดวางรูปเล่ม กลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูศิลปศึกษา จำนวน 382 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัชเมิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ครูศิลปศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียนศิลปศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับเหมาะสมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า ข้อที่ครูศิลปศึกษาเห็นว่าเหมาะสม อยู่ในระดับสูง คือ

- 1. ด้านความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรศิลปศึกษา ครูศิลปศึกษาเห็นว่าหนังสือ เรียนศิลปศึกษาส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะ
- 2. ด้านเนื้อหา ครูศิลปศึกษาเห็นว่าเนื้อหาของหนังสือเรียนศิลปศึกษามีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์ของวิชาศิลปศึกษา
 - 3. ด้านกิจกรรม ครูศิลปศึกษาเห็นว่ากิจกรรมสามารถยึดหยุ่นในการปฏิบัติได้
- 4. ด้านภาพประกอบ ครูศิลปศึกษาเห็นว่าภาพประกอบปกมีสีสันสวยงามช่วยกระตุ้นให้เกิด ความสนใจ
- 5. ด้านภาษาและการเขียน ครูศิลปศึกษาเห็นว่าภาษาเขียนมีความถูกต้องในเรื่องของการใช้ ตัวสะกด การันต์ และพยัญชนะ
- 6. ด้านการออกแบบจัดวางรูปเล่ม ครูศิลปศึกษาเห็นว่าการออกแบบจัดวางปกมีความน่าสนใจ สะดุดตา

ภาควิชา	ศิลปศึกษา	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	ศิลปศึกษา	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา	2540	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ม แต่ต้องกับ แสกับก่อวง - อากาศาสตร์ การ อาการการกา

C743113 : MAJOR ART EDUCATION

KEY WORD: ART EDUCATION TEACHERS / ART EDUCATION TEXTBOOKS

PAIROJ PHOUNGMANEE: OPINIONS OF ART EDUCATION TEACHERS CONCERNING ART

EDUCATION TEXTBOOKS IN THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL IN SCHOOLS UNDER

THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS.

THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. KAESORN THITHACHAREE, Ph.D. 217 pp. ISBN 974-637-685-3.

The purpose of this research was to study the opinions of art education teachers concerning art

education textbooks in the lower secondary education level in schools under the Jurisdiction of the department

of general education, Bangkok Metropolis. The following aspects were study in accordance with the objective of

art education curriculum, contents, activities, illustrations, language of writing, and design of page lay-out. The

sample population of this study were 382 art education teachers. The research instrument was a questionnaire

constructed by the researcher. The obtained data were analyzed by percentage, arithmetic mean, and standard

deviation.

The result of this research were as follows: The opinions of art education teachers concerning art

education textbooks were recorded at the average level. Considering each aspect independent indicated a higher

level of importance.

1. In accordance with the objective of art education curriculum; art education teachers agreed that

art education textbooks enhanced knowledge and understanding in practice.

2. Contents; art education teachers agreed that art education textbooks content were in accordance

with the objectives of art education.

3. Activities; art education teacher agreed that the activities were flexible for the development of

skills.

4. Illustration; art education teachers agreed that the Illustration of covers were colorful, beautiful

and stimulated the reader.

5. Language of writing; art education teachers agreed that the language were used correctly for the

alphabet, type and spelling.

6. Design of page lay-out; art education teachers agreed that the design of page lay-out and the

cover of art education textbooks were interesting and eye appealing.

ภาควิชา ศิลปศึกษา

สาขาวิชา ศิลปศึกษา

ปีการศึกษา ²⁵⁴⁰

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จกุล่วงไปได้ ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. เกษร ธิตะจารี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดในการทำ วิจัยด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ ทุกท่าน ในภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความรู้และแนวคิดในการทำวิจัยมาโคยตลอด

นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้เงิน อุคหนุนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ส่วนหนึ่ง และกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านที่ ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือในการวิจัย

ท้ายที่สุดขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้านและเป็นกำลัง ใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ตลอดจนทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ ที่ช่วยให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับ นี้สำเร็จลุล่วงไปได้

ไพโรจน์ พวงมณี

สารบัญ

1	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	1
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ារ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	12
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	13
1.4 ข้อตกลงเบื้องต้นในงานวิจัย	13
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	13
1.6 ประโยชน์ที่คาคว่าจะได้รับ.	14
1.7 วิธีคำเนินการวิจัย.	14
2 ๋ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
2.1 บทบาทของครูศิลปศึกษากับการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษา	17
2.2 หนังสือเรียนศิลปศึกษา	18
2.2.1 ความหมายของคำว่าหนังสือเรียนและหนังสือเรียนศิลปศึกษา	18
2.2.2 บทบาทของหลักสูตรศิลปศึกษาเกี่ยวกับการเรียบเรียงหนังสือ	
เรียนศิลปศึกษา	20
2.2.3 ลักษณะของหนังสือเรียนศิลปศึกษา	23
2.2.4 การจัครูปเล่มของหนังสือเรียนศิลปศึกษา	25
2.2.5 องค์ประกอบของหนังสือเรียนศิลปศึกษา	27
เนื้อหาวิชาศิลปะกับชีวิต	28
กิจกรรมศิลปะ	37
ภาพประกอบ	45
ภาษาและการเขียน	54
การลอกแบบและจัดวางหน้ากระดาน	61

สารบัญ(ต่อ)

บทที	
2.3 ลักษณะของหนังสือเรียนศิลปศึกษาที่ดี	5
2.4 การคัดเลือกและการพิจารณาหนังสือเรียนศิลปศึกษา	9
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
	92
3.1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น 9)2
3.2 กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย	2
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	93
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	95
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล 9	96
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	97
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 9	9
4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 10	00
4.2 ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับหนังสือเรียนศิลปศึกษา	
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น10	06
4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	41
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	45
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1-	45
5.2 วิธีคำเนินการวิจัย 14	45
5.3 สรุปผลการวิจัย	46
- 5.4 อภิปรายผลการวิจัย	52
5.5 ข้อเสนอแนะ	75
รายการอ้างอิง	77
ภาคผนวก	91
ภาคผนวก ก	92
ภาคผนวก ข	93
ภาคผนวก ค	97
ภาคผนวกง	04
ประวัติผู้เขียน	17.

สารขัญตาราง

Ø	าร ์	างที่	หน้า
	1	จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพครูศิลปศึกษา	100
	2	จำนวนและค่าร้อยละของครูศิลปศึกษาจำแนกตามลักษณะ	
		การใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษา	101
	3	จำนวนและค่าร้อยละของครูสิลปสึกษาจำแนกตามระดับ	
		การใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษา	102
	4	จำนวนและค่าร้อยละของครูศิลปศึกษาจำแนกตามรายวิชา	103
	5	จำนวนและค่าร้อยละของครูศิลปศึกษาจำแนกตามประเภท	
		ของหนังสือที่ใช้เป็นหลักประกอบการเรียนการสอน	104
	6	จำนวนและค่าร้อยละของครูสิลปสึกษาจำแนกตามปัญหาเกี่ยวกับ	
		การใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษา	10
	7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
		สิลปสึกษาค้านความสอคคล้องกับจุคมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสิลปสึกษา	106
	8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
		ศิลปศึกษาค้านเนื้อหา	109
	9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
		ศิลปศึกษาค้านกิจกรรม	110
	10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
		ศิลปศึกษาค้านภาพประกอบ	111
	11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
		ศิลปศึกษาด้านภาษาและการเขียน	112
	12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
		ศิลปศึกษาค้านการออกแบบจัควางรูปเล่ม	113
	13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
		ศิลปศึกษา จำแนกตามรายค้าน	114
	14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
		ศิลปศึกษาจำแนกตามรายค้านวิชา ศ 101-ศ 102	115
	15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
		สิลปสึกษาจำแนกตามายค้านวิชา ศ 203-ศ 204	116

สารบัญตาราง(ต่อ)

ศารา	างที่	หน้า
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	ศิลปศึกษาจำแนกตามรายค้าน วิชา ศ 305-ศ 306	117
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	สิลปสึกษาของกระทรวงสึกษาธิการค้านความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ	
	หลักสูตศิลปศึกษา	. 118
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	สิลปสึกษาของกระทรวงสึกษาธิการ ด้านเนื้อหา	. 120
19	 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน 	
	ศิลปศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ด้านกิจกรรม	. 121
20) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	ศิลปศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ด้านภาพประกอบ	. 122
21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	ศิลปศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ด้านภาษาและการเขียน	123
22	2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิคเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	ศิลปศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ด้านการออกแบบวางรูปเล่ม	. 124
23	 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน 	
	ศิลปศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการจำแนกตามรายด้าน	125
24	4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	ศิลปศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการจำแนกตามรายค้านวิชา ศ 101-ศ 102	126
25	ร ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	ศิลปศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการจำแนกตามรายค้านวิชา ศ 203-ศ 204	127
26	ร ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิคเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	ศิลปศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการจำแนกตามรายค้านวิชา ศ 305-ศ 306	128
27	7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิคเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	ศิลปศึกษาของสำนักพิมพ์เอกชน ด้านความสอคคล้องกับจุคมุ่งหมาย	
	หลักสูตรศิลปศึกษา	. 129
28	8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิคเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	ศิลปศึกษาของสำนักพิมพ์เอกชนด้านเนื้อหา	131

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารา	งที่	หน้า
29	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	ศิลปศึกษาของสำนักพิมพ์เอกชน ค้านกิจกรรม	132
30	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	สิลปศึกษาของสำนักพิมพ์เอกชน ค้านภาพประกอบ	133
31	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	ศิลปศึกษาของสำนักพิมพ์เอกชน ค้านภาษาและการเขียน	134
32	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	สิลปสึกษาของสำนักพิมพ์เอกชน ค้านการออกแบบจัควางรูปเล่ม	135
33	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	ศิลปศึกษาของสำนักพิมพ์เอกชน จำแนกตามรายด้าน	136
34	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	ศิลปศึกษาของสำนักพิมพ์เอกชน จำแนกตามรายค้านวิชา ศ 101-ศ 102	137
35	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	สิลปสึกษาของสำนักพิมพ์เอกชนจำแนกตามรายค้านวิชา ศ 203-ศ 204	138
36	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	สิลปสึกษาของสำนักพิมพ์เอกชนจำแนกตามรายค้านวิชา ศ 305-ศ 306	139
37	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	ศิลปศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ จำแนกตามราชวิชา	. 140
38	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน	
	์ศิลปศึกษาของสำนักพิมพ์เอกชน จำแนกตามรายวิชา	140
39	ความถึ่ของตัวอย่างประชากรที่แสคงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียนศิลปศึกษ	า
	ระคับมัธยมศึกษาตอนต้น	141